

EDUCACIO INTERCULTURAL

Professor: José Antonio Jordán.

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Curs 1999-2000. 1º i 2º Quadrimestres.

Titulació: Pedagogia.

A. OBJECTIUS:

- 1.- Coneixer la **realitat multicultural** propera, sobretot en el vessant educatiu.
- 2.- Precisar **conceptes** bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
- 3.- Coneixer les principals **problemàtiques educatives** que tenen els nens culturalment minoritaris.
- 4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes **estratègies psicopedagògiques** rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
- 5.- Donar a coneixer de forma directa i indirecta **experiències** significatives en aquest camp.

B. CONTINGUTS:

- 1.- El **fet multicultural**: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.
- 2.- **Concepte de cultura**. L'home com a ésser cultural. El dilema «etnocentrisme-relativisme cultural». La problemàtica identitat cultural. Ciutadania multicultural.
- 3.- Concepte i objecte d'**Educació intercultural**.
- 4.- Elaboració de **currículums interculturals**. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. Currículum ocult.
- 5.- Principis i **estratègies psicopedagògiques** de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i

convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents. Comunicació intercultural.

6.- La **figura del educador**. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.

7.- **Experiències** importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).

D. METODOLOGIA:

Està previst que les sessions alternin explicacions, lectures, debats, visionat de vídeos, casos pràctics, elaboració de dossiers conclusius, etcètera. En síntesi:

- 1.- Explicacions orals del temari a classe per part del professor.
- 2.- Lectura i anàlisi de textos significatius per aquesta matèria.
- 3.- Presentació de casos pràctics que serveixen per debatre i donar les respostes psicopedagògiques adients.
- 4.- Lectura possible d'algun llibre recomanat.
- 5.- Elaboració, després dels oportuns *feeds-backs* teòrics/pràctics, de conclusions pedagògiques interculturals.
- 6.- Realització d'un treball optatiu sobre algun aspecte problemàtic d'aquest àmbit.

E. AVALUACIÓ:

1º Superar una prova escrita que abastarà el temari del programa. Aquesta prova es compondrà d'ítems semioberts sobre qüestions rellevants del programa. A més, hi haurà qüestions sobre punts essencials d'una possible lectura obligatoria.

2º Realització en grup (dues o tres) d'un treball teòric-pràctic —optatiu— sobre algun aspecte problemàtic de l'educació intercultural al àmbit escolar.

F. BIBLIOGRAFIA:

AUTORES VARIOS (1995): Materials per una acció educativa intercultural, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

BANKS, J.A. (1997): Educating citizens in a multicultural society, Teachers College Press, New York.

Ben Jelloum, T. (1998): El racisme explicat a la meva filla, Editorial Ampuries, Barcelona.-

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): L'interculturalisme en el curriculum. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.

CAMILLERI, C. (1985): Antropologia cultural y educación, Unesco, Paris.

CARBONELL, F. (1996): Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación, MEC, Madrid.

Colectivo IOE (1996): La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela. MEC, Madrid.

Colectivo IOE (1999): Inmigrantes, trabajadores, ciudadanos. Una visió de las migraciones desde España, Universitat de València (Patronat Sud-Nord; Col.lecció Oberta, 49), Valencia.

CORTINA, A. (1997): Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1996): Escuela y etnicidad: El caso del pueblo gitano, MEC, Madrid.

FORQUIN, J.C. (1989): Ecole et culture. Le point de vue des sociologues britanniques, Editions Universitaires, Paris.

HERSCH, J.: El derecho a ser hombre, Tecnos, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1992): L'Educació multicultural, Ceac, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1996): Propuestas de educación intercultural para profesores, Ceac, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1998): La escuela multicultural. Un reto para el profesorado, Paidós, Barcelona.

KING, A.S.; REISS, M.J. (1993): The multicultural dimension of the National Curriculum, The Falmer Press, London.

KYMLICKA, W. (1996): Ciudadanía multicultural, Paidós, Barcelona.

MUÑOZ, J.; PERONA, A. (1997): El desafío del relativismo, Ed. Trotta, Madrid.

OLIVE, L. (Comp.) (1993): Ética y diversidad cultural, Fondo de Cultura Económica, México.

PAY, P. (1990): Cultural Foundations of Education, MacMillan Publishing Company, New York.

PEREZ de CUELLAR, J. (Dir) (1996): Nuestra diversidad creativa, Unesco, París.

ROSS, M.H. (1995): La cultura del conflicto. Las diferencias interculturales en la práctica de la violencia, Paidós, Barcelona.

SALES, A.; GARCIA, E. (1997): Programas de educación intercultural, Desclée de Brouwer, Bilbao.

SEBRELI, J.J. (1992): El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural. Ariel, Barcelona.

VERBUNT, G. (1994): Les obstacles culturels aux apprentissages, Centre National de Documentation Pédagogique (Centre de Documentation Migrants), Paris.